

Jaarlijkse parlementaire hoorzitting in de UNO New York, 28-29 november 2011

De IPU organiseert elk jaar samen met de UNO een parlementaire hoorzitting op de zetel van de Verenigde Naties in New York. De hoorzitting heeft de vorm van een tweedaags colloquium, dat is opgebouwd uit vier debatten. Elk debat wordt ingeleid door een panel bestaande uit parlementsleden, hoge VN-ambtenaren, permanente vertegenwoordigers bij de VN en externe deskundigen. De thema's van de debatten worden gekozen op het raakpunt van de agenda's van de IPU en de UNO.

Het algemene thema van de hoorzitting dit jaar was: "Versterking van de politieke verantwoordelijkheid voor een vreedzamere en meer welvarende wereld".

De thema's van de vier debatten waren:

- rol van de Algemene Vergadering van de VN in de versterking van de verantwoordelijkheid op wereldniveau
- participatie van jongeren in het democratisch proces – uitdagingen en kansen
- verantwoording afleggen over het beheer van de overheidsmiddelen – goede voorbeelden en modelwetgeving inzake budgettaire transparantie
- versterking van de banden tussen de staatsinstellingen en de burgermaatschappij – naar een opener samenleving.

[Programma](#) (Engels)

[Programma](#) (Frans)

[Samenvatting van de debatten](#) (Engels)

[Samenvatting van de debatten](#) (Frans)

* * *

Een delegatie van drie leden van het Bureau van de Belgische IPU-groep nam aan de hoorzitting deel. De delegatie werd geleid door de voorzitter van de groep, Patrick Moriau, en bestond verder uit volksvertegenwoordigers Guy Coëme en Miranda Van Eetvelde.

Dhr. Moriau nam het woord tijdens het eerste, het tweede en het vierde debat.

Wat de rol van de Algemene Vergadering van de VN betreft, meende dhr. Moriau dat het gebrek aan politieke verantwoording op wereldschaal aan diverse factoren te wijten is. Een eerste probleem is dat de Verenigde Naties de volkeren van de wereld moet vertegenwoordigen (zie de openingswoorden van het VN-handvest) maar dat de vertegenwoordigers van het volk, dat wil zeggen de parlementen, in de VN-structuren niet aanwezig zijn. Vandaar het belang van de inspanningen van de IPU om de parlementen en de VN dichter bij elkaar te brengen. De geloofwaardigheid van de VN wordt ook aangetast door het hanteren van verschillende maatstaven in de houding die men tegenover conflictsituaties in de wereld aanneemt.

Een ander probleem is dat de politieke structuren nog niet aangepast zijn aan de globalisering, waardoor mondiale processen grotendeels aan politieke verantwoording ontsnappen. Verder wordt de leidende rol van het parlementslid in het politieke debat ook op nationaal niveau uitgehold door de toenemende invloed van de media en experts allerhande, waardoor de uitvoerende macht het laken steeds meer naar zich toe haalt.

Maar het parlement en de parlementsleden moeten hun verantwoordelijkheid ook willen opnemen. Er wordt geklaagd over het feit dat de uitvoering van de resoluties van de Algemene Vergadering van de VN door de lidstaten vaak te wensen overlaat. De parlementen kunnen daar echter iets aan doen. Wat belet het parlement bij voorbeeld om een belasting in te voeren op de speculatie op de prijs van voedingsmiddelen of een verbod op *land grabbing*? In het Belgische parlement zijn daarover initiatieven genomen. Dat zijn bescheiden hefboomen waarmee men twee concrete fenomenen die armoede in de wereld veroorzaken kan aanpakken.

In het debat over de democratische participatie van jongeren waarschuwde dhr. Moriau ervoor om het probleem niet te herleiden tot een zaak van consultatie en vertegenwoordiging, bijvoorbeeld in het parlement. Hij verzette zich in dat verband tegen wat hij het "communautarisme" noemde, een soort van gegarandeerde vertegenwoordiging van allerlei groepen van burgers die bepaalde kenmerken gemeen hebben. Zo een opdeling van de maatschappij gaat in tegen de democratie. Met een maatregel als de

stemplicht bereikt men veel meer voor de integratie van jongeren. Het belangrijkste is echter een beleid te voeren dat aan de noden van de jongeren tegemoet komt, vooral dan op economisch gebied. Spreker vroeg ook aandacht voor het drugsprobleem bij jongeren en de ermee gepaard gaande marginalisering.

Ook in het debat over de relaties tussen de politiek en de burgermaatschappij toonde dhr. Moriau zich een fervent verdediger van de primauteit van de politiek. Het is de verantwoordelijkheid van de verkozenen om ervoor te zorgen dat met alle belangen in de samenleving rekening gehouden wordt in het beleid. Trouwens, als een ngo echt iets te vertellen heeft, gaan haar leiders niet zelden zelf in de politiek. Dat neemt niet weg dat er interessante vormen van samenwerking tussen het parlement en ngo's mogelijk zijn. Spreker gaf als voorbeeld het Belgische Fonds voor de voedselzekerheid (voorheen: Belgisch Overlevingsfonds), dat gemeenschappelijk beheerd wordt door vertegenwoordigers van het parlement, nationale ontwikkelingsorganisaties en multilaterale instellingen als de FAO (Voedsel- en Landbouworganisatie van de VN).

Dhr. Coëme nam eveneens kort het woord in het debat over de participatie van jongeren en wees op het belang van initiatieven als jeugdparlementen, jeugdgemeenteraden en dergelijke om jongeren te stimuleren om in de politiek te gaan. Maar dan moet men jongeren ook de kans geven om hun politieke aspiraties waar te maken. Spreker stelde in dat verband voor om een maximumleeftijd voor parlementsleden in te voeren.

Tijdens het debat over de relaties tussen de politieke instellingen, in het bijzonder het parlement, en de burgermaatschappij wees **mevr. Van Eetvelde** erop dat, naast de consultatie van gevestigde belangenverenigingen en ngo's, die in de meeste parlementen bestaat maar vaak tot een aantal *usual suspects* beperkt blijft, ook andere vormen van burgerparticipatie mogelijk zijn bijvoorbeeld de zgn. deliberatieve democratie. Zij gaf daarbij het voorbeeld van de recente G-1000 burgertop in België.

Hoewel dat initiatief tot stand kwam in de context van politieke blokkering die België na de verkiezingen van juni 2010 kende, vertoont het een aantal kenmerken die ook daarbuiten interessant kunnen zijn, in het bijzonder de combinatie van opiniepeilingsmethodes voor de selectie van deelnemers en discussiethema's met besluitvorming op basis van informatie en discussie. Hierdoor wilde men zowel de beperkingen qua representativiteit van *think tanks* en lobbygroepen als de oppervlakkigheid en de dubbelzinnigheid van de resultaten van vele opiniepeilingen en referenda vermijden.

Er is zeker kritiek mogelijk (afwezigheid van ongeveer 30% van de duizend geselecteerde deelnemers op de burgertop, een werkwijze die vooral de grootste gemene deler als conclusie oplevert, beperkte discussiemogelijkheid) maar dat betekent alleen dat een initiatief als de burgertop de politiek niet kan vervangen, wat het trouwens ook niet wilde. Belangrijk is vooral dat de niet-georganiseerde burger zijn rol in het democratische proces niet wilde beperken tot het uitbrengen van zijn stem bij de verkiezingen maar zich geroepen voelde om mee te denken over oplossingen die het algemeen belang nastreven.

* * *

De delegatie had tijdens haar verblijf in New York ook een ontmoeting met de Belgische Permanent Vertegenwoordiger bij de UNO, ambassadeur Jan Grauls, en zijn medewerkers.

De delegatie werd geïnformeerd over de belangrijkste actuele dossiers op de agenda van de VN, vooral die waar België een actieve rol speelt. De volgende onderwerpen kwamen aan bod:

- intern management en het begrotingsdebat in de UNO
- de rol van bemiddeling in de vreedzame regeling van conflicten: de Algemene Vergadering van de VN keurde hierover in 2011 een vernieuwende resolutie goed; België nam actief deel aan de werkzaamheden van de *group of friends* onder leiding van Finland en Turkije die de resolutie promoveerde
- de rol van de VN tegenover die van een officieuze instantie als de G-20 in *global governance*
- de rol van de VN ten aanzien van de ontwikkelingen in de Arabische wereld
- de toestand in de Democratische Republiek Congo, waar de VN-missie (MONUSCO) een grote rol gespeeld heeft in de voorbereiding van de verkiezingen
- de VN-commissie voor vredesopbouw (*Peacebuilding Commission*), waar België sinds 2008 de activiteiten in verband met de Centraal-Afrikaanse Republiek leidt
- de internationale rechtbanken en de promotie van het internationaal recht, waar België traditioneel een voortrekkersrol speelt
- de debatten over mensenrechten in de Derde Commissie van de Algemene Vergadering van de VN, waar België steeds de universaliteit van die rechten verdedigt en de Westerse groep in 2011 goede resultaten geboekt heeft met resoluties over Noord-Korea, Myanmar en Iran.

De delegatie stelde ook vragen over het belang dat de VN zelf hecht aan de samenwerking met de parlementen en de IPU, over de invloed van de politieke crisis in België op het imago van ons land in de VN, over de wijze waarop men in de VN aankijkt tegen de huidige financiële moeilijkheden in Europa en over de rol van Benelux-overleg in het kader van de VN.